

Nenádorová onemocnění vaginy

Vagina je zřídka místem primárního onemocnění. Častěji je postižena sekundárně v rámci metastatického šíření nádorů či infekce z přilehlých struktur. Mezi **nenádorové onemocnění vaginy** řadíme vrozené anomálie vaginy a zánět vaginy (vaginítidu).

Vrozené anomálie

Mezi vrozené anomálie patří *aplázie* vaginy, přepažená vagina (*vagina septa*), zdvojená vagina (*vagina duplex*) či vrozený duktální *Gartnerův vývod* (ductus longitudinalis Gartneri - vznikající na podkladě přítomného perzistujícího embryonálního Wolfova vývodu).

Zánět vaginy (vaginítis, colpitis)

Zánět vaginy je relativně běžný proces. Je charakterizovaný tvorbou bělavého hlenového výtoku (leukorea) vyvolaný bakteriemi, houbami či parazity. Mnohé z těchto organismů mohou svým působením způsobit výslednou blokaci ústí žlázek v transformační zóně a tvořit tak malé cysty (*ovula Nabothi*) vystlané hlenotvorným epitelem. Situace vyústí v zánětlivou infiltraci transformační zóny s dalšími důsledky jako narušení rovnováhy prostředí pH a změna složení přirozené mikroflóry vaginy.

Trichomonádová vaginitida

Zánět děložního čípku (cervicitis)

Zánět děložního čípku je velmi častým problémem žen. Je asociovaný s mukopurulentním až hnisavým vaginálním výtokem. Záněty děložního čípku dělíme na **infekční** a **neinfekční**. Během cytologického vyšetření není snadné tyto typy odlišit, protože bakterie jsou ve vagině vždy přítomné. V mikrobiálním obrazu poševním (MOP) nacházíme původní bakterie a z části vaginální aeroby, anaeroby, streptokoky, stafylokoky, enterokoky a *E. coli*. Dále bakterii *Chlamydia trachomatis* (diagnostikovanou až ve 40 % případů), *Ureaplasma urealyticum*, *Trichomonas vaginalis*, kvasinky rodu *Candida*, *Neisserii gonorrhoeae*, případně virus *HSV-2* a jeden nebo více typů *HPV*. Mnohé z těchto organismů jsou přenášeny pohlavním stykem (STD).

Morfologie

Nespecifické záněty děložního čípku mohou být **akutní** či **chronické**. Gonokoková infekce způsobuje **akutní specifický zánět**. Jiné relativně neobvyklé **akutní nespecifické záněty**, které postihují ženy po porodu, jsou vyvolány *stafylokoky* nebo *streptokoky*. **Chronické** formy zánětu jsou způsobeny nespecifickými bakteriemi, stav označujeme jako tzv. **nespecifická cervicitida**. **Specifické** formy zánětu jsou způsobeny specifickými agens, jako např. *HSV-2* s typickými herpetickými ulcerativními lézemi, a změny vyvolané *Chlamydií trachomatis*. Chronická cervicitida není jednotně definovaná, ale vykazuje chronické známky zánětu a epiteliální regeneraci u většiny fertálních žen. Cervikální epitel může být hyperplastický nebo vykazuje reaktivní změny. Tyto změny se vyskytují jednak v dlaždicovém, jednak v cylindrickém epitelu, který může podstoupit dlaždicovou metaplázii a přechod v dlaždicobuněčný epitel.

Klinický obraz

Leukorea je průvodní znak cervicitidy. Odlišení přítomným mikroorganismů ve výtoku je vždy nutno provést co nejpřesněji. Pokud se jedná o těžký zánět, reaktivní změny mohou připomínat karcinomatózní léze, které je nutno odlišit kolposkopií.

Odkazy

Související články

- Původci infekcí pohlavního ústrojí ženy
- *Trichomonas vaginalis*

Použitá literatura

- POVÝŠIL, Ctibor a Ivo ŠTEINER, et al. *Speciální patologie*. 2. vydání. Praha : Galén, 2007. 430 s. ISBN 978-807262-494-2.
- NEČAS, Emanuel, et al. *Patologická fyziologie orgánových systémů : Část II*. 1. vydání. Praha : Karolinum, 2003. 380 s. ISBN 80-246-0674-7.
- KUMAR, Vinay, Abul K ABBAS a Nelson FAUSTO, et al. *Robbins Basic Pathology*. 8. vydání. Philadelphia : Saunders/Elsevier, 2007. 946 s. ISBN 978-1-4160-2973-1.

